

Κείμενο

[Οι στερεότυποι ρόλοι των δύο φύλων: «τα αγόρια δεν κλαίνε!» ή «αυτά δεν είναι παιχνίδια για κορίτσια!»]

Είναι γνωστό ότι όλες οι κοινωνίες **ορίζουν** συγκεκριμένα – και διαφορετικά – ενδιαφέροντα, χαρακτηριστικά προσωπικότητας, εργασίες και ασχολίες ως κατάλληλα για το καθένα από τα δύο φύλα. Βέβαια, είναι λιγότερο γνωστό ότι διαφορετικές κουλτούρες έχουν διαφορετική θεώρηση σχετικά με το ποιες **συμπεριφορές** αρμόζουν στον ανδρικό και ποιες στον γυναικείο πληθυσμό. Έτσι, στους πολιτισμούς δυτικού τύπου ακούγονται πολύ συχνά φράσεις ή δηλώσεις του τύπου «τα αγόρια είναι πιο ανεξάρτητα, ενώ τα κορίτσια πιο παθητικά», «τα κορίτσια έχουν καλύτερη μνήμη, αλλά τα αγόρια πιο ανεπτυγμένη αφαιρετική ικανότητα», «τα κορίτσια **παίρνουν** καλύτερους βαθμούς, αλλά δεν κάνουν για όλα τα επαγγέλματα».

Ποιοι, όμως, απ' αυτούς και άλλους παρόμοιους ισχυρισμούς αποτελούν μύθο και ποιοι πραγματικότητα; Υπάρχουν πράγματι διαφορές μεταξύ των φύλων και, αν ναι, σε τι συνίστανται; Τα ευρήματα πολλών μελετών που εξέτασαν πιθανές διαφορές σε συμπεριφορές, όπως το άγχος, το επίπεδο δραστηριότητας του ατόμου, η συμμόρφωση σε **εντολές**, είναι αντικρουόμενα. Αποκάλεσαν αυτές και παρόμοιες στερεότυπες πεποιθήσεις **πολιτιστικούς μύθους** που δεν έχουν σχέση με την πραγματικότητα. Κατά την άποψή τους, τα αγόρια διαφέρουν από τα κορίτσια μόνο σε τέσσερις περιοχές: στις μαθηματικές ικανότητες, στις γλωσσικές ικανότητες, στις ικανότητες αντίληψης και **κατανόησης** του χώρου και στην επιθετικότητα.

Ωστόσο, η εικόνα είναι πιο σύνθετη από ό,τι φαίνεται. Τα αγόρια φαίνεται να υπερέχουν στη μαθηματική λογική, στην τριγωνομετρία και στον διαφορικό λογισμό, ενώ τα κορίτσια έχουν υψηλότερες επιδόσεις στην αριθμητική, στην άλγεβρα και στους μαθηματικούς υπολογισμούς. Επίσης, παρ' όλο που τα κορίτσια φαίνεται να υπερέχουν σταθερά στις περισσότερες γλωσσικές ικανότητες, υπάρχουν περίοδοι στην παιδική ηλικία, στη διάρκεια των οποίων αγόρια και κορίτσια εμφανίζουν μεγάλες γλωσσικές ομοιότητες. Όμως, η σημαντική διαφορά σημειώνεται στην επιθετικότητα. Σε κάθε περίπτωση αναδεικνύεται η εντονότερη επιθετικότητα των αγοριών, που εκδηλώνεται μεταξύ άλλων και στο παιχνίδι. Τα κορίτσια, απεναντίας, ασχολούνται με καθιστικά, πιο ήρεμα παιχνίδια, σε ομάδες δύο τριών ατόμων, ενώ τα αγόρια παίζουν βίαια.

Σ' αυτό το σημείο πρέπει να τονιστεί πως, εκτός του ότι οι διαφορές των φύλων

είναι ελάχιστες σε σχέση με τις ομοιότητες, είναι και σε γενικές γραμμές μικρές και αμβλύνονται σημαντικά με τις κατάλληλες μαθησιακές ευκαιρίες και την εξάσκηση. Υποστηρίζεται μάλιστα ότι το φύλο που εκτίθεται σε πιο εμπλουτισμένο μαθησιακό – εκπαιδευτικό περιβάλλον αναπτύσσει υψηλότερη ευφυΐα. Παρ’ όλα αυτά, στην καθημερινή ζωή οι διαφορές στη συμπεριφορά αγοριών και κοριτσιών είναι θεαματικές. Γιατί, άραγε, συμβαίνει αυτό;

Είναι γνωστό σε όλους ότι τα αγόρια και τα κορίτσια είναι αποδέκτες διαφορετικής μεταχείρισης τόσο από την οικογένεια, όσο και από το εκπαιδευτικό σύστημα. Οι ρόλοι που τους επιφυλάσσονται είναι συγκεκριμένοι και σαφώς διαφορετικοί. Εξάλλου, έχει επισημανθεί ότι όσο αυξάνεται η εμπειρία των παιδιών αυξάνεται και η γνώση που διαθέτουν για τα στερεότυπα, τα οποία αφορούν το επάγγελμα και τις δραστηριότητες των φύλων. Ενώ, όμως, η γνώση των στερεότυπων αυξάνεται με την ηλικία, η αποδοχή τους αρκετές φορές ελαττώνεται. Τέλος, θα μπορούσαμε να υποστηρίξουμε ότι απώτερος σκοπός θα πρέπει να είναι η απαλλαγή της κοινωνίας από τα σεξιστικά στερεότυπα και η υιοθέτηση της άποψης πως οι ανθρώπινες συμπεριφορές και τα στοιχεία που συνθέτουν την προσωπικότητα δεν ανήκουν σε συγκεκριμένο φύλο.

Z. Μπαμπλέκου (1996). Οι στερεότυποι ρόλοι των φύλων: «Τ’ αγόρια δεν κλαίνε» ή «Αυτά δεν είναι παιχνίδια για κορίτσια». Στο Παρασκευόπουλος, Ι., Μπεζεβέγκης, Η., Γιαννίτσας, Ν. και Καραθανάση, Α. (Επιμ.), *Διαφυλικές Σχέσεις, Τόμος II*, σσ. 292-297 (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A. (Μονάδες 20)

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το κείμενο (80-100 λέξεις).

(μονάδες 20)

B. (Μονάδες 15)

B1. Ποια επιχειρήματα επιστρατεύει η συγγραφέας, για να υποστηρίξει την άποψη πως στην καθημερινή ζωή οι διαφορές στη συμπεριφορά αγοριών και κοριτσιών είναι θεαματικές; (60 – 80 λέξεις).

(μονάδες 10)

B2. Να γράψετε από έναν πλαγιότιτλο για κάθε παράγραφο του κειμένου.

(μονάδες 5)

Γ. (Μονάδες 15)

Γ1. Να γράψετε μία πρόταση για καθεμιά από τις λέξεις του κειμένου με **έντονη γραφή**, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία τους στο κείμενο: **ορίζουν, συμπεριφορές, παίρνουν, εντολές, κατανόησης**. (Μπορείτε να διαφοροποιήσετε τους γραμματικούς τύπους ως προς την πτώση, τον αριθμό, το γένος, το πρόσωπο κ.λπ.).

(μονάδες 10)

Γ2. «... τα κορίτσια [...] δεν κάνουν για όλα τα επαγγέλματα»

Γ2.α. Να δηλώσετε αν η χρήση της γλώσσας στην παραπάνω πρόταση είναι κυριολεκτική/δηλωτική ή μεταφορική/συνυποδηλωτική.

(μονάδες 2)

Γ2.β. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(μονάδες 3)